

DAISY voor personen met een leesbeperking

15 oktober 2009

BrailleTech, Brussel

Gerrit Van den Breede

- 1908: Zwarte wassen cylinder voor fonograaf, 4 min. speelduur

- 1945: Vinylplaten voor Soundscriber, 15 min. speelduur
- 1970: Bandopnemer, voorloper van cassettespeler

- Aanmaak is arbeidsintensief
- Vatbaar voor bandsla (vastgelopen bandjes)
- Kwaliteitsverlies door gebruik en/of langdurige bewaring
- Lastig om iets terug te vinden
- ...

- **Digital Accessible Information System**

- Daisy is een wereldstandaard om tekst, afbeeldingen en spraak gestructureerd op te slaan en te beluisteren
- Meest bekende vorm: gesproken boeken door menselijke stem of via spraaksynthese (computerstem)
- Traditioneel op cd-schijfjes, in toenemende mate gebruik van flash-geheugen, downloaden (internet) wordt geïntroduceerd
- Overschakeling op daisy: 2006 (B) en 2004 (NL)

- **Digital Accessible Information System**

- Daisy is een wereldstandaard om tekst, afbeeldingen en spraak gestructureerd op te slaan en te beluisteren
- Meest bekende vorm: gesproken boeken door menselijke stem of via spraaksynthese (computerstem)
- Traditioneel op cd-schijfjes, in toenemende mate gebruik van flash-geheugen, downloaden (internet) wordt geïntroduceerd
- Overschakeling op daisy: 2006 (B) en 2004 (NL)

- **Digital Accessible Information System**

- Daisy is een wereldstandaard om tekst, afbeeldingen en spraak gestructureerd op te slaan en te beluisteren
- Meest bekende vorm: gesproken boeken door menselijke stem of via spraaksynthese (computerstem)
- Traditioneel op cd-schijfjes, in toenemende mate gebruik van flash-geheugen, downloaden (internet) wordt geïntroduceerd
- Overschakeling op daisy: 2006 (B) en 2004 (NL)

- **Digital Accessible Information System**

- Daisy is een wereldstandaard om tekst, afbeeldingen en spraak gestructureerd op te slaan en te beluisteren
- Meest bekende vorm: gesproken boeken door menselijke stem of via spraaksynthese (computerstem)
- Traditioneel op cd-schijfjes, in toenemende mate gebruik van flash-geheugen, downloaden (internet) wordt geïntroduceerd
- Overschakeling op daisy: 2006 (B) en 2004 (NL)

- **Digital Accessible Information System**

- Daisy is een wereldstandaard om tekst, afbeeldingen en spraak gestructureerd op te slaan en te beluisteren
- Meest bekende vorm: gesproken boeken door menselijke stem of via spraaksynthese (computerstem)
- Traditioneel op cd-schijfjes, in toenemende mate gebruik van flash-geheugen, downloaden (internet) wordt geïntroduceerd
- Overschakeling op daisy: 2006 (B) en 2004 (NL)

- **Digital Accessible Information System**
 - Daisy is een wereldstandaard om tekst, afbeeldingen en spraak gestructureerd op te slaan en te beluisteren
 - Meest bekende vorm: gesproken boeken door menselijke stem of via spraaksynthese (computerstem)
 - Traditioneel op cd-schijfjes, in toenemende mate gebruik van flash-geheugen, downloaden (internet) wordt geïntroduceerd
 - Overschakeling op daisy: 2006 (B) en 2004 (NL)

- Makkelijk & snel geluidsfragmenten terugvinden (navigatie)
- Optimale geluidskwaliteit
- Weergavesnelheid regelbaar zonder storende vervorming
- Daisy-cd heeft grote capaciteit speelduur: tientallen uren
- Andere 'dragers' vlot bruikbaar: geheugenkaartjes, download
- (Semi-)automatische aanmaak mogelijk vanuit tekstverwerker
- Synchrone combinatie van beeld, tekst en spraak mogelijk

- Blinden en slechtzienden
- Personen met lees- en spellingsproblemen (dyslexie)
- Personen met MS, reuma, spierziekte, ... (motorische handicap)
- Personen met verstandelijke beperkingen
- Analfabeten en laaggeletterden

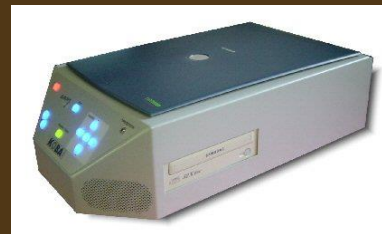
- Klassieke tafelmodellen met cd-speler

- Walkmanmodellen met cd-speler

- Voorleestoestellen met ingebouwde daisyspeler voor cd's

- Radio-cassette-cd-speler met daisyweergave voor cd's

- Compactspelers met flash-geheugenkaartje

- Daisysoftware voor computer en smartphone

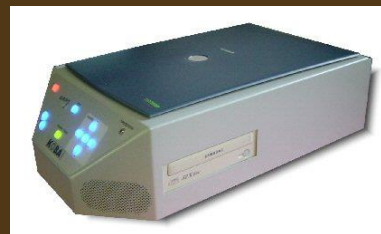
- Klassieke tafelmodellen met cd-speler (1/6)
 - Zien eruit als een cassettespeler (vertrouwd aanvoelen)
 - Goed voelbare en/of contrastrijke knoppen
 - Uitvoeringen met weinig knopjes of via afdekplaat
 - Eerder bedoeld voor thuisgebruik
 - Werken ook op batterijen
 - Draagtassen zijn verkrijgbaar
 - Richtprijs: 350 tot 425 euro // 900 euro voor recorder

- Walkmanmodellen met cd-speler (2/6)
 - Bedoeld voor gebruik onderweg
 - Bedieningsknopjes zijn klein
 - Schermje is onbruikbaar voor blinden
 - Trage werking
 - Kwetsbaar
 - Richtprijs: 270 euro

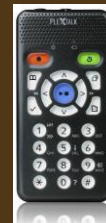
- Voorleestoestellen met ingebouwde daisyspeler voor cd's (3/6)
 - Bedoeld voor thuisgebruik
 - Kies een voorleestoestel met cd-speler
 - Gedrukte en gesproken tekst in één apparaat
 - Daisy is niet de hoofdfunctie van een voorleestoestel
 - Richtprijs: 2.890 tot 4.250 euro

- Radio-cassette-cd-speler met daisyweergave voor cd's (4/6)
 - Meeneembaar apparaat
 - Werkt ook op batterijen
 - Stereogeluid mogelijk via luidsprekers
 - FM-radio en gewone stereo cd-speler
 - Ook cassettes zijn nog te beluisteren
 - Richtprijs: 390 euro

- Compactspelers met flash-geheugenkaartje (5/6)
 - Zeer draagbaar, vestzakformaat
 - Bezit steeds meerdere functies zoals memorecorder, klok, wekker, FM-radio, labelpen, ...
 - PTP-1 kan ook daisy-opnames maken
 - Voorlezen van tekstbestanden mogelijk (spraaksynthese)
 - Computer nodig om geheugenkaartjes te voorzien van gesproken daisyboeken
 - Richtprijs: 350 tot 390 euro

- Daisysoftware voor computer en smartphone (6/6)
 - EasyReader meegeleverd met andere Dolphin-software
 - Vele gratis pc-programma's te vinden op internet
 - (Nog) geen gratis Nederlandse versie beschikbaar (AMIS)
 - Twee pakketten voor smartphones (Mobile DaisyPlayer en Daisy2Go)
 - Richtprijs: 0 tot 129 euro

- Daisylectuur in Vlaanderen & Nederland:
 - www.luisterpunt.be met online catalogus

- www.kamelego.be voor de digitale én gesproken daisy-kranten De Standaard en Het Nieuwsblad
- www.dedicon.nl uit Nederland met online catalogus via www.aangepast-lezen.nl

- Alternatieven voor het beluisteren van gesproken daisy
 - De daisystandaard laat WAV- en mp3-geluidsbestanden toe, Belgische productiecentra gebruiken mp3.
 - Bijna alle cd- en dvd-spelers kunnen ook mp3 weergeven.
 - Als mp3-geluidsbestanden in een logische volgorde staan, kunnen ze beluisterd worden met een cd/dvd-speler.
 - Navigatiemogelijkheden, snelheidsvariatie, bladwijzer en dikwijls ook resume-functie zijn enkel mogelijk met daisy.
 - Hetzelfde geldt voor mp3-spelers zonder cd, genre iPod
→ + overzetten naar speler is bovendien noodzakelijk.
 - Bij gebruik van een mp3-speler verdwijnen de typische daisyfuncties.

- Alternatieven voor het beluisteren van gesproken daisy
 - De daisystandaard laat WAV- en mp3-geluidsbestanden toe, Belgische productiecentra gebruiken mp3.
 - Bijna alle cd- en dvd-spelers kunnen ook mp3 weergeven.
 - Als mp3-geluidsbestanden in een logische volgorde staan, kunnen ze beluisterd worden met een cd/dvd-speler.
 - Navigatiemogelijkheden, snelheidsvariatie, bladwijzer en dikwijls ook resume-functie zijn enkel mogelijk met daisy.
 - Hetzelfde geldt voor mp3-spelers zonder cd, genre iPod
→ + overzetten naar speler is bovendien noodzakelijk.
 - Bij gebruik van een mp3-speler verdwijnen de typische daisyfuncties.

- Alternatieven voor het beluisteren van gesproken daisy
 - De daisystandaard laat WAV- en mp3-geluidsbestanden toe, Belgische productiecentra gebruiken mp3.
 - Bijna alle cd- en dvd-spelers kunnen ook mp3 weergeven.
 - Als mp3-geluidsbestanden in een logische volgorde staan, kunnen ze beluisterd worden met een cd/dvd-speler.
 - Navigatiemogelijkheden, snelheidsvariatie, bladwijzer en dikwijls ook resume-functie zijn enkel mogelijk met daisy.
 - Hetzelfde geldt voor mp3-spelers zonder cd, genre iPod
→ + overzetten naar speler is bovendien noodzakelijk.
 - Bij gebruik van een mp3-speler verdwijnen de typische daisyfuncties.

- Alternatieven voor het beluisteren van gesproken daisy
 - De daisystandaard laat WAV- en mp3-geluidsbestanden toe, Belgische productiecentra gebruiken mp3.
 - Bijna alle cd- en dvd-spelers kunnen ook mp3 weergeven.
 - Als mp3-geluidsbestanden in een logische volgorde staan, kunnen ze beluisterd worden met een cd/dvd-speler.
 - Navigatiemogelijkheden, snelheidsvariatie, bladwijzer en dikwijls ook resume-functie zijn enkel mogelijk met daisy.
 - Hetzelfde geldt voor mp3-spelers zonder cd, genre iPod
→ + overzetten naar speler is bovendien noodzakelijk.
 - Bij gebruik van een mp3-speler verdwijnen de typische daisyfuncties.

- Alternatieven voor het beluisteren van gesproken daisy
 - De daisystandaard laat WAV- en mp3-geluidsbestanden toe, Belgische productiecentra gebruiken mp3.
 - Bijna alle cd- en dvd-spelers kunnen ook mp3 weergeven.
 - Als mp3-geluidsbestanden in een logische volgorde staan, kunnen ze beluisterd worden met een cd/dvd-speler.
 - Navigatiemogelijkheden, snelheidsvariatie, bladwijzer en dikwijls ook resume-functie zijn enkel mogelijk met daisy.
 - Hetzelfde geldt voor mp3-spelers zonder cd, genre iPod → + overzetten naar speler is bovendien noodzakelijk.
 - Bij gebruik van een mp3-speler verdwijnen de typische daisyfuncties.

- Alternatieven voor het beluisteren van gesproken daisy
 - De daisystandaard laat WAV- en mp3-geluidsbestanden toe, Belgische productiecentra gebruiken mp3.
 - Bijna alle cd- en dvd-spelers kunnen ook mp3 weergeven.
 - Als mp3-geluidsbestanden in een logische volgorde staan, kunnen ze beluisterd worden met een cd/dvd-speler.
 - Navigatiemogelijkheden, snelheidsvariatie, bladwijzer en dikwijls ook resume-functie zijn enkel mogelijk met daisy.
 - Hetzelfde geldt voor mp3-spelers zonder cd, genre iPod
→ + overzetten naar speler is bovendien noodzakelijk.
 - Bij gebruik van een mp3-speler verdwijnen de typische daisyfuncties.

- Alternatieven voor het beluisteren van gesproken daisy
 - De daisystandaard laat WAV- en mp3-geluidsbestanden toe, Belgische productiecentra gebruiken mp3.
 - Bijna alle cd- en dvd-spelers kunnen ook mp3 weergeven.
 - Als mp3-geluidsbestanden in een logische volgorde staan, kunnen ze beluisterd worden met een cd/dvd-speler.
 - Navigatiemogelijkheden, snelheidsvariatie, bladwijzer en dikwijls ook resume-functie zijn enkel mogelijk met daisy.
 - Hetzelfde geldt voor mp3-spelers zonder cd, genre iPod → + overzetten naar speler is bovendien noodzakelijk.
- Bij gebruik van een mp3-speler verdwijnen de typische daisyfuncties.

- Alternatieven voor het beluisteren van gesproken daisy
 - De daisystandaard laat WAV- en mp3-geluidsbestanden toe, Belgische productiecentra gebruiken mp3.
 - Bijna alle cd- en dvd-spelers kunnen ook mp3 weergeven.
 - Als mp3-geluidsbestanden in een logische volgorde staan, kunnen ze beluisterd worden met een cd/dvd-speler.
 - Navigatiemogelijkheden, snelheidsvariatie, bladwijzer en dikwijls ook resume-functie zijn enkel mogelijk met daisy.
 - Hetzelfde geldt voor mp3-spelers zonder cd, genre iPod
→ + overzetten naar speler is bovendien noodzakelijk.
 - Bij gebruik van een mp3-speler verdwijnen de typische daisyfuncties.

- Alternatieven naast gesproken daisyboeken
 - Luisterboeken voor elke gewone cd-speler, ook in de auto
 - Luisterboeken gebruiken geen mp3 maar WAV-geluidsbestanden in stereo; daardoor meerdere cd's per boek
 - Aanbod luisterboeken bevat geen actualiteit
 - Aanbod luisterboeken bevat geen nieuws i.v.m. de leefwereld van blinden en slechtzienden

- Alternatieven naast gesproken daisyboeken
 - Luisterboeken voor elke gewone cd-speler, ook in de auto
 - Luisterboeken gebruiken geen mp3 maar WAV-geluidsbestanden in stereo; daardoor meerdere cd's per boek
 - Aanbod luisterboeken bevat geen actualiteit
 - Aanbod luisterboeken bevat geen nieuws i.v.m. de leefwereld van blinden en slechtzienden

- Alternatieven naast gesproken daisyboeken
 - Luisterboeken voor elke gewone cd-speler, ook in de auto
 - Luisterboeken gebruiken geen mp3 maar WAV-geluidsbestanden in stereo; daardoor meerdere cd's per boek
 - Aanbod luisterboeken bevat geen actualiteit
 - Aanbod luisterboeken bevat geen nieuws i.v.m. de leefwereld van blinden en slechtzienden

- Alternatieven naast gesproken daisyboeken
 - Luisterboeken voor elke gewone cd-speler, ook in de auto
 - Luisterboeken gebruiken geen mp3 maar WAV-geluidsbestanden in stereo; daardoor meerdere cd's per boek
 - Aanbod luisterboeken bevat geen actualiteit
 - Aanbod luisterboeken bevat geen nieuws i.v.m. de leefwereld van blinden en slechtzienden

- Alternatieven naast gesproken daisyboeken
 - Luisterboeken voor elke gewone cd-speler, ook in de auto
 - Luisterboeken gebruiken geen mp3 maar WAV-geluidsbestanden in stereo; daardoor meerdere cd's per boek
 - Aanbod luisterboeken bevat geen actualiteit
 - Aanbod luisterboeken bevat geen nieuws i.v.m. de leefwereld van blinden en slechtzienden

- Alternatieven naast gesproken daisyboeken
 - Luisterboeken voor elke gewone cd-speler, ook in de auto
 - Luisterboeken gebruiken geen mp3 maar WAV-geluidsbestanden in stereo; daardoor meerdere cd's per boek
 - Aanbod luisterboeken bevat geen actualiteit
 - Aanbod luisterboeken bevat geen nieuws i.v.m. de leefwereld van blinden en slechtzienden

- Te onthouden:
 - Een daisyspeler is noodzakelijk bij structuur en navigatie; bijvoorbeeld bij kranten en studiemateriaal.
 - Een daisyspeler is noodzakelijk als de voorleessnelheid regelbaar moet zijn en bij gebruik van bladwijzers.
 - Een compacte daisyspeler kan ook tekstbestanden (TXT, Word, HTML) voorlezen door middel van spraaksynthese.
 - Een cd/mp3-speler is enkel te overwegen indien
 - het daisyboek mp3-geluidsbestanden gebruikt,
 - ze in een logische (openvolgende) volgorde staan en
 - het er niet te veel zijn.

- Te onthouden:
 - Een daisyspeler is noodzakelijk bij structuur en navigatie; bijvoorbeeld bij kranten en studiemateriaal.
 - Een daisyspeler is noodzakelijk als de voorleessnelheid regelbaar moet zijn en bij gebruik van bladwijzers.
 - Een compacte daisyspeler kan ook tekstbestanden (TXT, Word, HTML) voorlezen door middel van spraaksynthese.
 - Een cd/mp3-speler is enkel te overwegen indien
 - het daisyboek mp3-geluidsbestanden gebruikt,
 - ze in een logische (opeenvolgende) volgorde staan en
 - het er niet te veel zijn.

- Te onthouden:
 - Een daisyspeler is noodzakelijk bij structuur en navigatie; bijvoorbeeld bij kranten en studiemateriaal.
 - Een daisyspeler is noodzakelijk als de voorleessnelheid regelbaar moet zijn en bij gebruik van bladwijzers.
 - Een compacte daisyspeler kan ook tekstbestanden (TXT, Word, HTML) voorlezen door middel van spraaksynthese.
 - Een cd/mp3-speler is enkel te overwegen indien
 - het daisyboek mp3-geluidsbestanden gebruikt,
 - ze in een logische (opeenvolgende) volgorde staan en
 - het er niet te veel zijn.

- Te onthouden:
 - Een daisyspeler is noodzakelijk bij structuur en navigatie; bijvoorbeeld bij kranten en studiemateriaal.
 - Een daisyspeler is noodzakelijk als de voorleessnelheid regelbaar moet zijn en bij gebruik van bladwijzers.
 - Een compacte daisyspeler kan ook tekstbestanden (TXT, Word, HTML) voorlezen door middel van spraaksynthese.
 - Een cd/mp3-speler is enkel te overwegen indien
 - het daisyboek mp3-geluidsbestanden gebruikt,
 - ze in een logische (opeenvolgende) volgorde staan en
 - het er niet te veel zijn.

- Te onthouden:
 - Een daisyspeler is noodzakelijk bij structuur en navigatie; bijvoorbeeld bij kranten en studiemateriaal.
 - Een daisyspeler is noodzakelijk als de voorleessnelheid regelbaar moet zijn en bij gebruik van bladwijzers.
 - Een compacte daisyspeler kan ook tekstbestanden (TXT, Word, HTML) voorlezen door middel van spraaksynthese.
- Een cd/mp3-speler is enkel te overwegen indien
 - het daisyboek mp3-geluidsbestanden gebruikt,
 - ze in een logische (opeenvolgende) volgorde staan en
 - het er niet te veel zijn.

- Te onthouden:
 - Een daisyspeler is noodzakelijk bij structuur en navigatie; bijvoorbeeld bij kranten en studiemateriaal.
 - Een daisyspeler is noodzakelijk als de voorleessnelheid regelbaar moet zijn en bij gebruik van bladwijzers.
 - Een compacte daisyspeler kan ook tekstbestanden (TXT, Word, HTML) voorlezen door middel van spraaksynthese.
 - Een cd/mp3-speler is enkel te overwegen indien
 - het daisyboek mp3-geluidsbestanden gebruikt,
 - ze in een logische (opeenvolgende) volgorde staan en
 - het er niet te veel zijn.

Dank voor uw aandacht

Gerrit Van den Breede
Hulpmiddelenconsulent visus

Vragen

Gerrit Van den Breede

Hulpmiddelenconsulent Visus

KOC – Kenniscentrum Hulpmiddelen

p.a. VAPH

Sterrenkundelaan 30

1210 Brussel

T: 02 225 86 91

E: gerrit.vandenbreede@vaph.be

- American Printing House for the Blind: www.aph.org
- Wikipedia: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Hoofdpagina>
- Daisy Consortium: www.daisy.org
- Kenniscentrum Leeshandicaps: www.leeshandicaps.nl
- Lexima Daisy Loket: www.lexima.nl
- Infovisie Magazine: www.infovisie.be
- Blindenzorg Licht en Liefde: www.blindenzorglichtenliefde.be
- INCOBS: www.incobs.de
- Aanbod luisterboeken: www.123luisterboek.be
- Startpunt luisterboeken: <http://luisterboeken.startpagina.be>
- Daisy 2009 conferentie, Leipzig: www.daisy2009.de